Vrste pravniških poklicev

Španija

V Španiji pravniški poklic pomeni poklic, ki ga lahko opravlja samo oseba s posebno pravno izobrazbo, saj njeno delo zadeva uporabo prava. Sodniki in višji sodniki Državni tožilci Sodni registrarji Odvetniki Pravni svetovalci Notarji Registrarji Pravni zastopniki Svetovalci na področju delovnega prava in socialne varnosti

Pravniški poklici – uvod

V Španiji pravniški poklic pomeni poklic, ki ga lahko opravlja samo oseba s posebno pravno izobrazbo, saj njeno delo zadeva uporabo prava.
Glavni pravniški poklici v Španiji so državni tožilci (*fiscales*), sodniki (*jueces*) in višji sodniki (*magistrados*), odvetniki (*abogados*), notarji (*notarios*), sodni registrarji (*letrados de la administración de justicia*), registrarji za zemljiško knjigo in poslovni register ter pravni zastopniki (*procuradores*).

Sodniki in višji sodniki

Organizacija

Sodna oblast izvira iz ljudstva, v imenu monarha pa jo izvajajo sodniki in višji sodniki kot predstavniki sodstva. Izvajajo jo lahko samo sodniki, kar pomeni, da lahko le oni izrekajo sodbe in zagotavljajo njihovo izvrševanje.
Sodniki so neodvisni od drugih vej oblasti in so vezani le na ustavo in zakon.
Dostop do poklicev v sodstvu temelji na **načelih zaslužnosti in sposobnosti**. Postopek izbire je objektiven in pregleden ter zagotavlja enake možnosti za vse, ki izpolnjujejo merila ter imajo potrebna znanja, strokovno usposobljenost in kvalifikacije za sodniški poklic.
Sistemski zakon o sodstvu določa tri kategorije poklicev:
sodnik vrhovnega sodišča (*magistrado del Tribunal Supremo*),
višji sodnik (*magistrado*),
sodnik (*juez*).
Največ kandidatov se poteguje za kategorijo sodnika. Na podlagi sistemskega zakona o sodstvu morajo kandidati, ki želijo postati sodniki, opraviti izbirni izpit za diplomante prava in tečaj na pravni šoli (*Escuela Judicial*).
Manjše število kandidatov se lahko poteguje za mesta višjih sodnikov in sodnikov vrhovnega sodišča.
Generalni sodni svet (*Consejo General del Poder Judicial*) sodnike vrhovnega sodišča imenuje izmed višjih sodnikov z najmanj 15 leti delovne dobe, od teh deset let na delovnem mestu višjega sodnika, ena petina sodnikov vrhovnega sodišča pa je imenovana izmed priznanih odvetnikov z najmanj 15 leti delovnih izkušenj.

Funkcije in naloge

Sodišča in tribunali obravnavajo zgolj zadeve, za katere so pristojni na podlagi sistemskega zakona o sodstvu ali drugega zakona.
Podatki o različnih pristojnostih so na voljo v oddelku „Sodišča v Španiji“.
Sodniki in višji sodniki izvajajo sodno oblast neodvisno od vseh sodnih in vladnih organov.
Sodniki in višji sodniki so odgovorni na podlagi kazenskega in civilnega prava v primerih in na način, ki jih določa zakon, v skladu s sistemskim zakonom o sodstvu pa je zoper njih mogoče uvesti disciplinski postopek.
Več informacij je na voljo na spletnem mestu generalnega sodnega sveta.

Državni tožilci

Organizacija

Državno tožilstvo (*Ministerio Fiscal*) je ustavno pomemben organ, ki deluje kot samostojni pravni subjekt in ki znotraj pravosodja uživa funkcionalno avtonomijo. Svoje naloge izvaja prek lastnih organov, in sicer v skladu z načeli enotnosti delovanja in hierarhične podrejenosti ter zakonitosti in nepristranskosti v vseh primerih.
Generalni državni tožilec (*Fiscal General del Estado*) vodi državno tožilstvo in ga zastopa po vsej Španiji. Odgovoren je za izdajanje potrebnih ukazov in navodil v zvezi s tožilstvom in njegovim notranjim delovanjem, pa tudi za splošno upravljanje tožilstva in nadzor nad njim.
Državni tožilci so javni uslužbenci, ki so med diplomanti in doktorji prava izbrani na izbirnem izpitu. V organizacijskem smislu spadajo pod generalno državno tožilstvo ter ustrezno tožilstvo avtonomne skupnosti.

Funkcije in naloge

Člen 124 španske ustave iz leta 1978 določa, da je „[b]rez poseganja v funkcije, podeljene drugim organom, [...] naloga državnega tožilstva, da spodbuja delovanje pravosodja z namenom obrambe pravne države, pravic državljanov in javnega interesa, kot jih zagotavlja zakonodaja, in sicer po uradni dolžnosti ali na zahtevo zainteresiranih strani, pa tudi da ščiti neodvisnost sodišč in pred njimi zagotavlja, da je zadoščeno javnemu interesu“.
Med njegove funkcije spadajo:
skrb za učinkovito izvajanje pravosodne funkcije v skladu z zakoni, in sicer v predpisanih rokih ter z ustreznimi ukrepi, pritožbenimi postopki in drugimi ukrepi;
sodelovanje v kazenskih postopkih, pri čemer skrbi, da pravosodni organ sprejme ustrezne varnostne ukrepe in izvaja preiskave, namenjene ugotavljanju dejstev;
sodelovanje v civilnih postopkih, ki jih določa zakonodaja in ki zadevajo javni interes ali interes mladoletnikov, invalidov ali prikrajšanih oseb, dokler se ne zagotovijo običajni mehanizmi zastopanja;
opravljanje nalog, ki so mu dodeljene z ustrezno zakonodajo na področju kazenske odgovornosti mladoletnikov, s skrbjo za največjo korist mladoletnika.
Več informacij je na voljo na spletnem mestu državnega tožilstva.

Sodni registrarji

Organizacija

Sodni registrarji so višji pravni organ v pravosodnem sistemu. So javni uslužbenci ministrstva za pravosodje, ki samostojno izvršujejo javna pooblastila.
Sodni registrarji so diplomirani pravniki, ki so po uspešno opravljenem izbirnem izpitu opravili tečaj na centru za pravne študije (*Centro de Estudios Judiciales*), ki se ga kandidati prav tako udeležijo na podlagi izbirnega postopka.

Sodni registrarji so hierarhičen organ v okviru ministrstva za pravosodje in podrejeni sodnim upraviteljem (*Secretarios de Gobierno*) pri posameznih višjih sodiščih, v praksi pa zanje veljajo ista pravila o nezdružljivosti funkcije in iste prepovedi kot za sodnike.

Funkcije in naloge

Med funkcije sodnih registrarjev spada izvrševanje vseh odločb sodnikov ali sodišč v okviru njihove pristojnosti. Vedno morajo spoštovati načeli zakonitosti in nepristranskosti, pri overjanju sodnih listin tudi načeli avtonomnosti in neodvisnosti ter načeli enotnosti delovanja in hierarhične podrejenosti pri izvajanju vseh drugih funkcij.

Sodni registrarji so pristojni za dokumentacijo in vodenje evidenc. Sodne odločbe morajo vnesti v evidence, odgovorni pa so tudi za izvajanje in pravilno vodenje sodnih postopkov ter upravljanje sodnega osebja. Odgovorni so tudi za sodelovanje z drugimi organi in javnimi upravami ter pripravo sodne statistike.

Več informacij o sodnem osebju v Španiji je na voljo na naslednjih spletnih mestih:

sodni registrarji (*letrados de administración de justicia*) PDF (381 Kb) es;

vodje postopkov (*gestores procesales*) PDF (371 Kb) en;

pravni dokumentalisti (*tramitadores procesales*) PDF (371 Kb) en;

sodni pomočniki (*auxilio judicial*) PDF (374 Kb) en.

Organizacija pravniških poklicev

Odvetniki

Odvetniki so neodvisni strokovnjaki, ki z opravljanjem svobodnega poklica družbi zagotavljajo storitve. Niso javni uslužbenci in svoj poklic opravljajo na podlagi svobodne in poštene konkurence (člen 1 splošnega zakona o odvetništvu v Španiji – *Estatuto General de la Abogacía Española*).

Vloga odvetnika je predvsem, da stranke usmerja in brani v različnih sodnih postopkih, jim zagotavlja pravno svetovanje ter jih zastopa, razen če je taka naloga z zakonom pridržana drugim poklicem.

Za opravljanje odvetniškega poklica mora oseba:

biti španski državljan ali državljan države članice Evropske unije ali države, ki je podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992;

biti polnoletna in nikakor diskvalificirana iz možnosti, da opravlja odvetniški poklic;

biti kvalificiran odvetnik ali imeti v Španiji pridobljeno diplomo iz prava (v primerih, ki jih ne urejajo zakon št. 30/2006 z dne 30. oktobra 2006 o sprejemu v poklic odvetnika ali pravnega zastopnika ter povezani podzakonski akti) ali enakovredno diplomo iz tujine, ki je bila nostrificirana v skladu z veljavnimi pravili;

biti član odvetniške zbornice (*Colegio de Abogados*) v okrožju, kjer ima edini ali glavni poklicni domicil, pri tem pa lahko svoj poklic opravlja kjer koli v Španiji.

Odvetniki za svoje storitve zaračunajo **honorar** v obliki fiksnih honorarjev, urnih honorarjev ali periodičnih plačil. O znesku honorarja se lahko stranka in odvetnik dogovorita prosto, pri čemer znesek ne sme biti v nasprotju s kodeksom poklicne etike ali pravili poštene konkurence.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu generalnega sveta španskih odvetnikov.

Pravne zbirke podatkov

glede zakonodaje: državni uradni list,

glede sodne prakse: pravni dokumentacijski center.

Ali je dostop do teh zbirk podatkov brezplačen?

Da, dostop je brezplačen.

Pravni svetovalci

Glej oddelek „Odvetniki“.

Notarji

Organizacija, funkcije in naloge

Notarji imajo dve neločljivi vlogi: so javni uslužbenci in pravni strokovnjaki, katerih glavna javna funkcija je overjanje pravnih listin in drugih izvensodnih dokumentov; te dokumente morajo sestaviti skladno z željami strank in skladno z zakonom, ki ga morajo preveriti in razložiti, stranke pa obvestiti o njegovih učinkih.

Vloga notarja kot javnega uslužbenca pomeni, da imajo dokumenti, ki jih odobri ali overi (notarski akti – *escrituras publicas*; gospodarski sporazumi – *pólizas mercantiles*; ali overjene kopije – *testimonios*), posebne sodne ali izvensodne učinke glede na vrsto dokumenta.

Vsi vidiki vlog notarjev v Španiji so strogo regulirani (imenovanje s strani ministrstva za pravosodje; sprejem prek izbirnih izpitov; omejeno število mest; plačila v obliki honorarjev, ki jih določi vlada; upokojevanje; disciplinski ukrepi). Napredovanje temelji na delovnem stažu ali natečajih za notarje, ki jih organizira ministrstvo za pravosodje.

Na natečajih za notarje lahko sodelujejo samo diplomanti ali podiplomanti prava.

Notarji so organizirani v notarska združenja (*Colegios Notariales*), pri čemer ima vsaka avtonomna skupnost svoje združenje, njihovo delo pa usklajuje generalni notarski svet (*Consejo General del Notariado*), ki mu je država podelila določena nadzorna pooblastila.

Notarji so neposredno podrejeni ministrstvu za pravosodje prek generalnega direktorata za registre in notariat (*Dirección General de los Registros y del Notariado*), ki je pristojen za nadzor in spremljanje notarskih storitev.

Več informacij je na voljo na spletnem mestu generalnega notarskega sveta (www.notariado.org).

Drugi pravniški poklici

Registrarji

Zemljiški, poslovni in premičninski registri so javne evidence določenih zakonskih pravic, listin ali aktov z materialnim učinkom *erga omnes*, kar omogoča domnevo legitimnosti, pravilnosti, popolnosti in točnosti. To pomeni, da za dokaz o imetju takih pravic niso potrebna druga zagotovila (dokument o lastništvu, zagotovila itd.); takšen sistem je torej varnejši in učinkovitejši, saj zahteva zgolj enkratno plačilo registracijske takse s takojšnjim in trajnim učinkom.

Zemljiški, poslovni in premičninski registrarji so javni uslužbenci, odgovorni za vodenje zemljiških, poslovnih in premičninskih registrov v Španiji. So hkrati javni uslužbenci in pravni strokovnjaki: delujejo na lastno odgovornost, izvajajo nekatere javne funkcije, ki jim jih nalaga zakonodaja, zlasti hipotekarna, poslovna in upravna zakonodaja, kot javni uslužbenci na podlagi zakona o hipotekah (*Ley Hipotecaria*) pa izvajajo pooblastila, podeljena z upravno zakonodajo.

Vse zadeve v zvezi z njihovim sprejemom, številom mest, plačili, disciplinskimi ukrepi in upokojevanjem ureja vlada. Da lahko diplomanti ali podiplomanti prava postanejo registrarji, morajo opraviti natečaje, ki jih organizira država.

Plačila prejemajo v obliki honorarjev, ki jih določi vlada.

Zemljiški, poslovni in premičninski registrarji so člani nacionalnega združenja registrarjev Španije (*Colegio Nacional de Registradores de España*), ki mu je država podelila nekatera nadzorna pooblastila.

Registrarji so neposredno podrejeni ministrstvu za pravosodje prek generalnega direktorata za registre in notariat (*Dirección General de los Registros y del Notariado*), ki je pristojen za nadzor in spremljanje registrov.
Registrarji opravljajo naslednje funkcije: razvrščajo dokumente, predložene za vpis v registre, za katere so odgovorni, svetujejo javnosti o zadevah v zvezi z registri in ji omogočajo dostop do vnesenih informacij, po potrebi preverjajo, ali imajo osebe, ki zaprosijo za dostop, upravičen interes, ter ustrezno varujejo občutljive podatke.
Več informacij je na voljo na spletnem mestu nacionalnega združenja registrarjev Španije.

Pravni zastopniki

Pravni zastopniki (*procuradores*) predstavljajo pravice in interese strank pred sodišči na podlagi pooblastil, podeljenih v ta namen, in zagotavljajo, da je komunikacija med sodišči in strankami ustrezno potrjena, hkrati pa izvajajo tudi druge naloge, ki jih nalaga zakon.
Oseba, ki želi opravljati delo pravnega zastopnika, mora imeti ustrezne kvalifikacije za pravnega zastopnika ali sodnega pravnega zastopnika (slednje v skladu z zakonom št. 34/2006 z dne 30. oktobra 2006 o sprejemu v poklic odvetnika ali pravnega zastopnika), biti mora registrirana pri združenju pravnih zastopnikov (*Colegio de Procuradores*), zagotoviti mora varščino in zapriseči ali podati častno izjavo.
Pravni zastopniki spadajo pod združenje pravnih zastopnikov, katerega upravni organ zagotavlja, da člani ustrezno opravljajo svoje naloge.
Plačila prejemajo v obliki honorarjev, ki jih vnaprej določi ministrstvo za pravosodje.
Več informacij je na voljo na spletnem mestu generalnega sveta pravnih zastopnikov Španije.

Svetovalci na področju delovnega prava in socialne varnosti

Svetovalci na področju delovnega prava in socialne varnosti (*graduados sociales*) so strokovnjaki, ki lahko pred sodišči nastopajo v postopkih delovnega prava in socialne varnosti.
Nastopajo lahko v postopkih pred sodišči nižje stopnje ali višjimi sodišči ter vlagajo pritožbe. Za vložitev pritožbe pri vrhovnem sodišču je potrebna prisotnost odvetnika.
V Španiji je več kot 25 000 svetovalcev na tem področju, svetujejo pa tako podjetjem kot tudi uslužbencem.

Sorodne povezave

ŠPANSKO MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
GENERALNI SODNI SVET ŠPANIJE
DRŽAVNO TOŽILSTVO ŠPANIJE
NACIONALNO ZDRUŽENJE SODNIH REGISTRARJEV ŠPANIJE
GENERALNI SVET ŠPANSKIH ODVETNIKOV
GENERALNI SVET PRAVNIH ZASTOPNIKOV ŠPANIJE
GENERALNI NOTARSKI SVET ŠPANIJE
NACIONALNO ZDRUŽENJE REGISTRARJEV ŠPANIJE
GENERALNI SVET SVETOVALNIH ZDRUŽENJ ŠPANIJE

Zadnja posodobitev: 26/02/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.